ఎదగనేలేదు

గోదావరి యిసికలంకల వెనక సూర్యుడు అస్తమిస్తున్నాడు. నల్లని నీడ మీద, తెల్లని తెరచాప తేలిపోతోంది. వూళ్ళోంచి బిందెపట్టుకొని ఒక అమ్మాయి మారేవువేపు వొచ్చింది. మమ్మల్ని చూసి కళ్ళుదింపి మీతో నాకేమీ సంబంధంలేదన్నట్టుదూరంగా వొంపుతిరిగి రేవులోకి దిగింది. ఆమె వొళ్ళు సన్నం. ఏళ్ళు పద్దెనిమిది వుండవు. కళ్ళల్లో బండికి కట్టే ఎద్దుకి వుండే 'యింక యీచాకిరీ, బాధా తప్పవనే' నిరాశతోకూడిన దీనమైన చూపు వొళ్ళంతా జావవలె కిందికి వేళ్ళాడిపోయింది. అంత సన్నని వొళ్ళు అట్లా జారిపోతే, చాలాఅసహ్యం వేస్తుంది, ఎంత అన్యాయం జరిగిందో అని, విచారం కలుగుతుంది. బిందెలో నీళ్ళు ముంచి, యెత్తబోయి ఆయాసపడి, కళ్ళు కిందికివాల్చి నుంచుంది. ఎవరన్నా ఆడవాళ్ళు వొస్తున్నారేమోనని చూసింది. ఎవరని అలలు బిందెని ప్రశ్నిస్తున్నాయి. రామ్మూర్తి మెల్లిగా లేచి, బిందెపట్టుకుని ఆమెభుజానికెత్తబోయినాడు. కాని ఆమె చప్పున పక్కకు తిరిగింది, బిందె నక్కడే పెట్టి వెనక్కివొచ్చి కూచున్నాడు. ఆమె అభిమానం యెక్కువై ముందు ఆనీళ్ళన్నీ పారపోసింది. మాకు కులంలేదని తెలుసునా అనుకున్నాను. మళ్ళీ ముంచుకుని, కష్టపడి మోకాలుమీద మోపుకుని, ప్రయత్నించి భుజాని కెత్తుకుంది. ఆబిందె బరువు కింద ఏ నిమిషాన ముద్దగా కూలుతుందో అనిపించింది నాకు.

సూర్యుడు బ్రిడ్జి వెనకాల ఇసికదిన్నెలలో అస్తమిస్తున్నాడు. నీటి కాకులు మానెత్తిమీదిగా యెగిరిపోతున్నాయి. నిరాశలో గోదావరినీళ్ళు వొడ్డున తపుకుమని కొట్టుకుంటున్నాయి. మా హృదయాల్లో చెప్పలేని భీతితో కూడిన దిగులు కలిగింది. జీవితంలోని నిరాశలూ, నిష్ప్రయోజనమూ, కష్టమూ, అంధకారమూ, అన్నీ మనసుల నావరించాయి.

వుండుండి రామమూర్తి,

"వాణ్ణేం చెయ్యాలంటావు?" అన్నాడు. ప్రేమించి ప్రేమించి ఒక రవ్వ సాఫల్యాము నెరగక అట్లానే చచ్చిపోయినవాళ్ళ గంభీరమైన బాధని గురించి యోచిస్తున్న నామనస్సుని తప్పి, నేను

"యెవర్ని?" అన్నాను.

"ఆ అమ్మాయిని యీ విధంగా చితకకొట్టిన రాక్షసుణ్ణి."

"పెనిమిటి నేనా?"

"మూడేళ్ళలో చూడు, ఆ అంగాన్నంతా—ఆ....అం....దా....న్నం...తా...ఆలావ...ణ్యాన్ని...కోమ...లత్వా...న్ని..."

"ఎరుగుదువా యేమిటి?"

రామ్మూర్తి నామాట వినిపించుకోలేదు. అతని దృష్టి యెక్కడో జ్ఞాపకంలో వుంది.

"బడినించి నవ్వుతో పరిగెత్తుతో వెడుతోండేది, లేడి పిల్లలాగు—గంతులేస్తో, నవ్వుతో, యిటూ అటూ సంతోషంగా చూస్తో,...... పైకితిరిగిన చిన్న ముక్కూ అమాయకపు చిన్న నోరూ—"

"ఆ పిల్లేనా, యీమె!"

"ఎదిగింది చక్కగా కోమలంగా యెదిగింది. మామిడిగున్న లాగు పెద్ద జుట్టు—నున్నగా గుండ్రగా మెడ—జుట్టు అరబోసుకుంటే కనపడేది. ఆ చేతులో! పాపం, పాపం అంత అందంగానూ పెరుగుతుం దనుకున్నాను. అట్లానే కలకల నవ్వుతోనే ఎండలో నుంచోడమే వీధివంక చూడ్డమే ఆనందమైనట్టు, చూసేది. ఇంకేం అందుకున్నాడు వాడు! బతకగలదా ఆమెని నలిపెయ్యకుండా? దేహాన్నే కాదు—ఆమె అందాన్ని, ఆనందాన్ని, మెదడుని, స్వేచ్ఛని, జీవాన్ని కొరుక్కుతిన్నాడు. పీల్చాడు. పిప్పిచేశాడు. అయ్యో! ఆ హృదయాన్ని, కత్తితో పెల్లగించి తీసేశాడు. ఆ కళ్ళలో ఆ శూన్యదృష్టిని, నిరాశని, భీతిని చూశావా? ఏం చెయ్యనువాణ్ణి?"

"లేవదీసుకుపోదాం" అని నాకు తెలిసిన ఒక్కసూత్రాన్ని అనేశాను.

—"ఎవర్ని?"

"ఈమెని"

"ఎందుకు?"

"వాడు యేడ్చి చచ్చేందుకు."

"చాలా సంతోషిస్తాడు. ఇక యీమె యెందుకు వాడికి! ఇంకెవర్ని పట్టి చీల్చుకు తింటున్నాడో! రాక్షసుడు! ఈ శవమెందుకువాడికి?"

రామ్మూర్తి కోపంతో లేచాడు.

"వాడి కేమధికారంవుంది, 'అందాన్ని యిట్లా నాశనం చెయ్యడానికి! ఒక మంచిపటాన్ని చింపితే తంతారే. బతికివుండి, హృదయముండి, రోజురోజుకీ తేటగామారే ఆమె సౌందర్యాన్ని — యే చట్టప్రకారమూ ఏమీ చెయ్యరూ? హృదయము చీల్చుకు తింటే ఏమీ చెయ్యరూ! గొంతుక పిసికితే వురితీస్తారే?... ...కలువ కాడ నీళ్ళల్లోంచి కాంతివేపు వొంపుతిరిగినట్టు వుండేది ఆమె మెడ, ఆయవ్వనం మొదలుపెట్టినప్పుడు మెలిపెట్టాడు, తుంపాడు. దరిద్రుడు—"

సూర్యుడు అస్తమించినచోట రౌద్రగావుంది. గోదావరినీటిమీద నలుపు కమ్మింది. నల్లని కాళినాలుకలవలె నీళ్లు వొడ్డుని కోపంతో నాకుతున్నాయి.

నాలుగురోజులు తరవాత గోదావరి వొడ్డున ఆ చోటునే శవంచుట్టూ మనుషులు కూడారు సాయంత్రం. గుంపుల్లోకూడి దూరి, చూసివొచ్చాడు రామ్మూర్తి. మొహం అంతా తెల్లపడ్డది. కళ్ళుమాత్రం మెరుస్తున్నాయి చేతులూ పెదివలూ వొణుకుతున్నాయి.

"అగే ఆపిల్లే, చంపారు. చంపాడు"

అంటూనే ఆగుంపుని వతికి ఒడ్డుమీద దృష్టినిలిపాడు. రాక్షసుణ్ణో, ఘాతకుణ్ణో చూసినట్టు చూస్తో, చిన్నకళ్లు పెద్దవిచేసి, నా చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకుని,

"వాడే, వాడే" అన్నాడు.

"ఎవరు?"

"దాని మొగుడు."

ఇంక ఆలస్యమైతే యింకోహత్య జరుగుతుందని భయపడి, బలవంతంగా అతన్ని లాక్కుపోయి దూరంగా యిసకమీద కూచోపెట్టాను.

దాహమై వచ్చిన గబ్బిలం సొమ్మసిలి నీళ్ళమీదపడి తన్నుకుంటోంది. నెత్తిమీద యెగిరిపొయ్యే నీళ్ళకాకి జాలిగా అరిచింది. నలుపు రెండో వొడ్డుని మింగేసింది.

ఒక్కమాటు, మాట్లాడ్డంకూడా సహించని దిగులుతో యిద్దరమూ కూచుని వున్నాము.

శవం చుట్టూ వున్న గుంపు చెదిరిపోయింది. మసకలో ఒక మనిషి అట్లా నడుస్తూ మావేపు వచ్చి, మాకు కొంచెం దూరంలో కూచున్నాడు. రామ్మూర్తి చప్పున తలెత్తి అతన్ని చూసి—

"ఎందుకు చంపావు?" అని అడిగాడు.

"నేనే చంపానా?" అన్నాడు అతను, మాతో కాక, తనని తనే ప్రశ్నించుకున్నట్టు.

"నువ్వే! ముమ్మాటికీ నువ్వే! ఈ లోకంలో నీకు శిక్షపడక పోవొచ్చు..."

"నేనేనా! నేనే ఐతే శిక్షపడతాను. పడనుమరి! ఇంకా సందేహిస్తావేం? ?—"

రామ్మూర్తి లేచాడు.

"ఏంచేశావు? చెప్పు ముందు. ఏంచేశావు? నీ చేతులతో నువ్వే తోశావా? ఆమె అంతట ఆమె పడ్డదా, హింసించావా? దుర్మార్గుడా, పశువా?"

పెద్ద పోట్లాట జరుగుతుందని భయపడ్డాను. కాని తిట్లనీ, చివాట్లనీ లక్ష్యపెట్టే స్థితిలో లేడు. అతను ఆశ్చర్యంతో ప్రశ్నార్ధకంగా నావంక చూశాడు. నేను రామ్మూర్తిని కూచోపెట్టాను. ఆ భర్త వాలకం చూస్తే భయంకన్న విచారం ఎక్కువలాగు కనపడుతోంది. అతను నిర్దోషి అని అనుకున్నాను, అతనిమీద జాలికలిగింది. సానుభూతి కోసం వెతుకుతున్న వాడి వలె కనపడ్డాడు.

"ఇక్కడ వుండవద్దు ఛీ, పోదాం, రా" అంటున్న రామ్మూర్తిని లక్ష్యం చెయ్యక, ఆ భర్త పక్కన కూచుని—

"ఎందుకు చచ్చిపోయిందో తెలుసునా?" అని అడిగాను.

"తెలుసునో, తెలీదో, తెలీటంలేదు."

"తెలీదూ! ఎందుకు తెలుస్తుంది నీకు—" అని యింకా యేదో దూషించబోతున్నాడు రామ్మూర్తి.

"నన్నురుగుదురా! ఎందుకింత ఆగ్రహం!"

"ఎరుగుదునా! ఎరగాల్లా! ఆమెని పాపం, చిన్నపిల్లని, నలిపి, చీల్చి, పీల్చి, పీనిగనిచేసి, ఇంత వేరచంపాలా? నిజంగా చంపితేనేం

చంపకపోతేనేం ? నీ మొహంచూస్తేనే పంచ మహాపాతకాలూ చుట్టుకుంటాయి.”

ఎవరమూ మాట్లాడకండా కూచున్నాము. నేను దయగా—

“ఎందుకు గోదావరిలో పడ్డది ?” అన్నాను మళ్ళీ.

“పొద్దుణ్ణించి అందరూ నన్ను ఓదార్చినవారే. కాని అందరికీ మనసుల్లో నేనే చంపానని వున్నటుంది. నేనే కారణమని నమ్మకం. ఈయన ఆఖరికి పైకి అన్నాడు, అంతే భేదం. కాని నేనే కారణమా అని ఆలోచిస్తున్నాను.—”

“ఇంకా ఆలోచించాలా ! నువ్వు కాకపోతే ఇంకెవరు, ఆమె కళ్ళల్లోకి ఆ హృదయభేదకమైన చూపు తెప్పించింది ?”

రామ్మూర్తి మాటల్ని లక్ష్యంచెయ్యక అతను చెపుతున్నాడు:

“మొదటినించీ మేము చాలా ప్రేమించుకున్నాము. ఆడవాళ్ళ వొంటిఅందమంటే నాకుచాలాతృష్ణ. ఇది చాలా అందమైనది. కాని వికార రూపాన్ని నేను భరించలేను. అందాన్ని చూస్తే, అందాన్ని చేత్తో తాకితే, ఇంక నావొళ్ళు నాకు తెలీదు. దానికీ నామీద చాలా మోహంవుండేది. యవ్వన పుధుర్తితంవల్ల, ఇంక మేము వొకర్ని వొకరం నలిపి, పీల్చి, రాత్రులు, పగలు ఎంతో అనుభవించాము. అందుకోసమే ఒకరికోసం ఒకరం బతికాము. భోజనమూ, అనుభవమూ, శక్తిని పోగొట్టుకోవడమూ, మళ్ళీ సంపాయించడమూ, ఇట్లా రెండు మూడు సంవత్సరాలు బతికాము. కాని అది రెండునిమిషాల్లాగుంది నామనసులో. ఎండాకాలపు రాత్రులు, జోరుమనే వానలో గదిలో మేము వెచ్చగా క్రీడించిన ఆనందాలు, ఒకరిని ఒకరం గాఢంగా ప్రేమించి గాయపరచడం—అట్లాంటి ఆనందం జీవితానికల్లా ఒక్కసారే కలుగుతుంది. కాని క్రమేపీ అది నాచేతుల్లో నలిగి, వేళ్ళాడిపోవడం, నా కళ్ళు గుర్తుపట్టాయి. నేను గట్టిగా వాడుకునే స్తలము ప్రతిది కృశించింది. వాడిపోయి ముడతలుపడ్డది. నేనుమాత్రం అట్లానే వున్నాను. నాశరీరం ఇంకా అందంగా తయారయింది. దాని ముద్దులలో కౌగిలింతలలో—”

“పశువా !”

"నేనేం చేశాను? దాని కోరికా నా కోరికా ఏకమైనాయి. కాని సృష్టి స్త్రీలయెడల క్రూరమయింది. పువ్వులో అందం ఒక్క నిమిషంలో నశిస్తుంది, రాయి మెరుపు అట్టానే వుంటుంది. మనమేం చేస్తాం?"

"పెద్దవాడివి, ఆడదాని సౌందర్యాన్ని ధ్వంసం చెయ్యకూడదని తెలీదూ?"

"ఎట్లా తెలుసు! మీరు చెప్పారా? ఎవరైనా వొద్దన్నారా? మా మోహాన్ని చూసి, చాలామంది అసూయపడ్డారు. ఇంతలో దానికి గర్భం కలిగింది. అదివరకు దాని చేతులు సన్నపడ్డా, రొమ్ము కృశించినా, అద్దమువంటి దాని పొట్టనీ విల్లువంటి దాని నడుము వొంపునీ చూసి తృప్తిపడేవాణ్ణి. కాని ఆ నడుము సాగి, పొట్ట పెద్దదై, ఆ మొహంకూడా వాడేటప్పటికి, దాని వంక చూడ్డమే కష్టమయింది. పూర్వపు ప్రేమతో నాదగ్గిరికి వొచ్చేది. కాని చూడలేక కళ్లు తిప్పుకునేవాణ్ణి. అది తాకితే జెర్రులు పాకినట్టుండేది. దాంతో పడుకోవలసి వొస్తుందని, స్నేహితుల ఇళ్ళల్లో వుండేవాణ్ణి. తన మీద ప్రేమ పోయిందని యేడిస్తే యేమనను? పోయింది ఇంకరాదు. తన తప్పిదమేమని అడిగేది. ఏముంది?"

"అంతా నీ తప్పిదమే." అన్నాడు రామమూర్తి. "నాదా? నా కెంతో దిగులేసేది. నాకు ఏడుపొచ్చేది దాన్ని అట్టా కష్టపెట్టడం. కాని ఏమీ చాతనయ్యేదికాదు. దాన్ని లాలించడమన్నా చివరికి సాధ్యంకాలేదు. చీదరించుకున్నాను, తిట్టాను, దాన్ని మోహాన్ని భరించలేక, ఏమీలేనిదే ఎవరో నాకు ముండలున్నారన్నాను. రెండురోజులు కోపంతో, మూతి ముడుచుకుంది, నేను బతిమాలుకుంటానని అది అనుకుంటే, నన్ను వొదిలింది కదా అని నేను సంతోషించాను. కాని "పోనీ, క్షమించాన"ంటూ వొచ్చింది, ఇంక భరించలేక తన్నాను-పోయింది-దాన్ని యెంతో హింసించాను. కాని యెంత ప్రయత్నించినా నాకు ఆ అసహ్యం ఆగలేదు. ఆ గర్భిణీ స్త్రీని కొట్టటం ఎంత పేగులు తరుక్కుపోయినా, పశ్చాత్తాపం చూపానా, నన్ను పట్టుకుంటుందని భయం. అంత దుఃఖమూ లోపల అణుచుకుని, జాలిని చంపుకుని, కోపంగా కనపడేవాణ్ణి. ఒకనాటి రాత్రి, అది యెంత ప్రేమతో లేపినా, మాట్లాడకండా పడుకుంటే, పాపం, విసుక్తి,

"పోనీ, కొట్టండి. అదే బావుంటుంది" అంది. ఎంత యేడ్చానా రాత్రి! పూర్వప్రేమ జ్ఞాపకం తెచ్చి ఏడిపించేది! ఓహో మేము గడిపిన రాత్రులు, మాసరసాలు, మానవ్వులు! యామైనాయో! దానిపాదాలదగ్గిర కూచుని "నువ్వు నారాణివి. నాహృదయేశ్వరివి. ఈ బతుకునంతా వెలిగించావు. నువ్వు లేనిది ఒక్కనిమిషం బతకలే" ననడం జ్ఞాపకమొచ్చేది. ఏం చెయ్యనూ, "అన్నీ దొంగమాటలేనా," అని అది అడిగితే పేగులు తెగుక్కుపోయేవి. చివరికి ఒకవిధంగా దాన్ని వోదార్చాను. పురుడు కాగానే మళ్ళా అందంగా వుంటుందనీ, ఆ గర్భిణి నెలలలో మోహం ఆరోగ్యంకాదనీ చెప్పాను. నమ్మింది కొత్త సంతోషంవొచ్చింది. కిలకిలనవ్వింది. ఎంతో ప్రయత్నించినా దగ్గిరికి రాలేదు, అటుతరవాత."

"ఒకనాటి రాత్రి దానికి నరాలు పట్టుకున్నాయి. మా అత్తా, దాని చెల్లెలూ, వొచ్చి పడుకున్నారు. రాత్రి అవసరమొస్తుందేమోనని, అదీ, దాని చెల్లెలూ పట్టెమంచంమీద పడుకున్నారు. దానిపక్కన కింద చాపేసుకుని మా అత్త పడుకుంది. కొంచెం దూరంగా కిటికీదగ్గిర నులకమంచంమీద నేను పడుకున్నాను. ఇదంతా యెందుకు చెప్తున్నానంటే అంతాకర్మ, కర్మ తోసుకొస్తుంది. మనం బుద్ధిపూర్వకంగా చేసేది తక్కువ. మా గదికి ఒకటే కిటికీ. అది రోడ్డుమీదికి తెరుచుకుంటుంది. మూసుకుంటే గాలిరాదు. అందుకని దీపంలేకుండా చీకట్లో పడుకోడం మామూలునాకు. రాత్రిదాహమై మెళుకువవొచ్చింది. చెంబుకోసం వెతుకుదామంటే మా అత్త మధ్య యెక్కడో పడుకునివుంది. పడుకున్నాను, కాని నిద్రరాదు. అత్తనిపిలిస్తే అది లేచి మళ్ళీ మూలుగుతుందని భయం. నిద్రపోకపోతే మర్నాడు ఆఫీసులో నిద్రా, పోష్టుమాష్టరు కోప్పడ్డం, జ్ఞాపకమొచ్చి, లేచి కూచున్నాను. మంచం మెల్లిగా దిగి, నేలమీదజరుగుతూ, చెంబుకోసం వెతికాను. ఇటూఅటూ తడిమాను. నా వూపిరి దగ్గిరిగా నాకే వినబడుతోంది. మా అత్తని తాకి యెక్కడ తడుముతానో అని భయం. ఆమె యేమనుకుంటుందో ఇట్లా అనుకుంటూ వుండగానే, నాచెయ్యిసరిగా సుంద్రని వెచ్చని ఆమె రొమ్ముమీదపడ్డది. భయంతో వొణికాను. అరుస్తుందో తిడుతుందో, కావలిసే చేశానంటుందో! చెయ్యి చప్పున తియ్యబోయినాను. ఆమె నాచెయ్యినక్కడే పట్టుకుని

ఆపింది. నిజంగా చెపుతున్నా, ఆమెమీదయెప్పుడూ అట్లాంటిదుద్దేశం నాకు లేదు. ఆ నిముషానా ఏమీ కోర్కె కలగలేదు. కాని ఆ అవస్థలో ఆమె చెయ్యిపట్టుకుంటే నేనేంచెయ్యను? నాపుద్దేశ్యమది కాదని యెట్లాచెప్పను? ఆమెమీద నాకు చాలా గౌరవం. అదిగాక ఏమాత్రం మాట్లాడినా, వాళ్ళిద్దరూ వింటారు. అమర్నాథూ అత్త ఆ గదిలోనే పడుకుంది. ఈసారి నన్ను లేపి తన పక్కమీదికి తీసుకు వెళ్ళింది.

"ఎవరితోనన్నా యీ వ్యవహారమంతా, ఈ నాబాధనంతా చెప్పుకోవాలని యీ వార్త విన్నప్పట్నించి అనుకుంటూ. ఎవరితో చెప్పినా, చెప్పు తీసుకు కొడతారని భయం. మీరేమనుకుంటున్నారో? యేమన్నా అనుకోండి తీరా చెప్పేశాను.

"మా అత్తతో చాలా సౌఖ్యపడ్డాను. నాచేతుల్లో నిండిపొయ్యేది. నాభార్య అందమే గాని, యెక్కడ గట్టిగా నొక్కితే విరుగుతుందో అనిపించేది. అప్పట్నించి అది యెదగనేలేదండీ—"

"ఎవరితప్పు?" అన్నాడు రామ్మూర్తి వెంకగా.

"ఇది కన్నది. కన్నాక మళ్లీ నాకోసం వొస్తే నాకేమి మనస్కరించలేదు. రోత అనిపించేది. మా అత్త 'అమ్మాయీ బుల్లెమ్మా!' అంటే, నాకు అమ్మాయిలాగే కనిపించింది. ఎంతో ప్రయత్నించాను చాతకాలేదు 'ఇప్పుడు మునపటిమల్లేనే వున్నాగా!' అంది. దాంతో నా పేగులు తరుక్కుపోయి, ఏడ్చాను. అది ప్రేమ అనుకుని, ప్రేమతో నన్ను సమీపించింది. ఆరాత్రంతా ఆ తదగ్గిరికి వెళ్లాం, అని చూస్తున్నాను. భార్యకి దడికవారం రోజులనుంచి ఆమెని చూడలేను. కొంతసేపు భరించాను. ఇంక ఊపిరాడ్డం దుర్భరమై దాన్ని ఒక్కతోపుతోసి, రెండు తిట్లుతిట్టి బైటికివచ్చాను. నాశరీరమంతా మలినమైనట్టు, ఏదో వికారమైన పాపం చేసినట్టు, తోచి, నన్నాగతికి యీడ్చినదానిమీది కోపం పట్టలేక, పొక్కి వెళ్ళి,

"ఈసారి నన్ను తాకావా నిన్ను చంపేస్తాను కుళ్ళుముండా! నిన్ను చూస్తేనే డోకు, అని వెళ్ళిపోయినాను. తెల్లారేటప్పటికి చచ్చిపోయింది యీ నదిలోపడి."